

Regjeringens ekspertutvalg for grønn konkurransekraft

17. mars 2016

Vår ref. 485713/v1

INNSPILL TIL REGJERINGENS EKSPERTUTVALG FOR GRØNN KONKURRANSEKRAFT

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 80 000 medlemmer. Våre medlemmer arbeider i nesten alle sektorer i samfunnet og deres kompetanse vil være sentral i utviklingen av kunnskap og teknologi som kan styrke grønn konkurransekraft for norsk industri lokalt, nasjonalt og globalt.

NITO er svært positive til oppnevningen av et ekspertutvalg som skal utvikle forslag til en overordnet strategi for å fremme grønn konkurransekraft mot 2030. Av tidligere erfaring vet vi at det er mulig å utrette meget når det etableres nære samarbeid mellom politiske myndigheter, FoU-miljøer, næringsklynger, entreprenører og andre relevante parter. For å få til en grønn omstilling kreves det imidlertid mer enn politisk mot og vilje. Det er behov for koordinert innsats på flere områder og vi er nødt til å slippe til innovative aktører som evner å tenke nytt. Når utvalget nå går sammen med industrien for å lage et felles veikart mot et lavutslippssamfunn, ønsker NITO å påpeke viktigheten av å dra nytte av de områder hvor Norge allerede har særlige muligheter og konkurransefortrinn.

I mandatet heter det at oljeaktivitet ikke lenger vil være motoren for vår økonomiske vekst og at vi står overfor en omstilling hvor petroleumsnæringen, relativt sett, blir mindre og annen konkurranseutsatt virksomhet større dersom vi lykkes med å skape vekst i nye næringer. I den forbindelse er det viktig for NITO å fremheve at Norge vil være tjent med å dra nytte av verdifull ingeniør- og teknologkompetanse som har blitt opparbeidet gjennom mange år. Våre ingeniør- og teknologmiljøer er i verdenstoppen og har vært av enorm betydning for norsk økonomi. Kompetansen til disse arbeidstakerne er lett omsettelig og Norge har brukt store ressurser på forskning og utdanning innenfor teknologi- og ingeniørfag. Ifølge NIFU-rapporten «Hva koster en student?» fra 2014 er ingeniørstudiene i norsk universitets- og høgskolesektor de dyreste å finansiere med unntak av medisinstudier. Norge har brukt betydelige midler i å utdanne ingeniører og teknologer. For å sikre et høyt utbytte av denne investeringen er vi nødt til ta den i bruk også fremover.

På tross av mandatets ordlyd, vet vi at olje- og gassaktivitet vil være en av de viktigste drivkreftene bak samfunnsutviklingen i overskuelig fremtid. For å klare oppfylle internasjonale forpliktelser vil det være behov for å gjøre petroleumsnæringen grønnere. Med ingeniør- og teknologhjelp kan vi sørge for å implementere fremtidsrettede teknologier, som for eksempel fangst og lagring av CO₂-utslipp. Dette er løsninger som også kan bidra til å styrke Norges grønne konkurransekraft.

Ifølge signaler fra NAV og EURES er det i skrivende stund stor etterspørsel etter norske ingeniører i utlandet. Med økt ledighet blant ingeniører har flere norske arbeidstakere begynt å se utover landegrensene for å finne arbeid. For å sørge for at Norge får et konkurransefortrinn med hensyn til et grønt skifte globalt, er det tvingende nødvendig at vi tar i bruk ledige hender som melder seg i forbindelse med aktivitetsnedgang i petroleumsnæringen. NITO oppfordrer derfor til en «rettferdig

omstilling» for de som arbeider i norsk olje- og gassvirksomhet. Det er lite kostnadseffektivt å la ingeniører gå ledige, og et grønt skifte vil kreve grønne ingeniører. Uavhengig av om oljeaktivitet vil være motoren for vår fremtidige økonomiske vekst eller ikke, må vi i alle fall sørge for at vi har ingeniører og teknologer til skape en grønnere fremtid.

NITO ber derfor utvalget og Klima- og miljødepartementet om å legge til rette for at den verdifulle kompetansen som finnes i petroleumsnæringen kan benyttes i andre næringer. Det vil være av stor økonomisk og miljømessig betydning for Norge å utnytte ledig ingeniørkompetanse for å skape ny vekst og nye arbeidsplasser i en tid med stigende arbeidsledighet. Kompetanseoverføring fra olje- og gassvirksomheten til fornybarnæringen kan bli en av de viktigste forutsetningene for å skape grønn konkurransekraft. Norge behøver ingeniører og teknologer til å bygge ut vei, jernbane og kollektivtransport. Vi behøver deres kompetanse til å utvikle karbonfangstteknologi og vindkraft til havs. La oss sikre at denne kunnskapen ikke går tapt.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
president

Steinar Sørli
generalsekretær